

Veelgestelde vragen over staatssteun

1. *Betreft de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009 staatssteun?*

Nee, de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009 betreft geen staatssteun. Het is een stimuleringsregeling waarbij de rijksoverheid subsidie geeft aan gemeenten. De gemeenten zijn vervolgens vrij in de wijze waarop zij deze subsidie besteden aan woningbouwprojecten. Een dergelijke subsidie van een overheid aan een andere overheid betreft geen staatssteun. De subsidie die de gemeente vervolgens uitgeeft, kan wél staatssteun vormen als deze aan een onderneming wordt verstrekt.

2. *Moeten gemeenten bij de besteding van gelden op basis van de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009 rekening houden met de staatssteun- en aanbestedingsregels?*

Ja, gemeenten moeten bij de besteding van gelden op basis van de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009 rekening houden met de staatssteun- en aanbestedingsregels.

3. *Valt de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009 onder de Tijdelijke communautaire kaderregeling van de Europese Commissie¹ en het daarvan afgeleide Nederlands nationaal kader voor het tijdelijk verlenen van beperkte steunbedragen²?*

Nee, de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009 valt niet onder de Tijdelijke communautaire kaderregeling van de Europese Commissie en het daarvan afgeleide Nederlands nationaal kader voor het tijdelijk verlenen van beperkte steunbedragen. Het is voor gemeenten wél mogelijk om bij toekenning van de gelden op grond van de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009 gebruik te maken van het Nederlands nationaal kader voor het tijdelijk verlenen van beperkte steunbedragen. Zie ook vraag 5.

4. *Worden de subsidieaanvragen door SenterNovem getoetst aan de voorwaarden die gelden voor staatssteun of moet de gemeente de (meldingsplichtige) projecten zelf voorleggen aan het ministerie van BZK?*

Nee, de subsidieaanvragen worden door SenterNovem niet getoetst aan de staatssteunregels.

Indien een gemeente meent dat haar keuze in de besteding van de gelden op basis van de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009 staatssteun vormt die mogelijk bij de Europese Commissie

¹ de Tijdelijke communautaire kaderregeling inzake staatssteun ter stimulering van de toegang tot financiering in de huidige financiële en economische crisis' van 17 december 2008 (PbEU van 22 januari 2009, C 16/1)

² Zie: http://www.europadecentraal.nl/menu/965/Financi_le_crisis.html

gemeld moet worden, moet de gemeente het betreffende project zelf voorleggen aan het Coördinatiepunt staatssteun decentrale overheden van het ministerie van BZK (coördinatiepuntstaatssteun@minbzk.nl), dat alle staatssteunmeldingen van decentrale overheden coördineert en begeleidt.

5. *Welke vormen van gebruik van besteding van de gelden op grond van de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009 zijn staatssteunproof?*

De volgende opties voor besteding van de gelden op grond van de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009 zijn staatssteunproof:

a. Steun voor openbare infrastructuur

Als de gelden alleen wordt besteed aan het realiseren van openbare infrastructuur (zoals wegen, bruggen, openbare parkeerplaatsen), is er geen sprake van staatssteun. De gelden komen dan immers niet ten goede aan een specifieke (groep) onderneming(en). Wél moet er rekening worden gehouden met de aanbestedingsregels.

b. Steun onder de de-minimisdrempel

Als de gelden op een wijze worden besteed waarbij niet meer dan € 200.000,- over een periode van drie jaar aan één onderneming wordt gegeven, valt deze besteding onder de de-minimisregeling. De-minimissteun wordt niet beschouwd als staatssteun en kan daarom zonder melding verleend worden.

De de-minimisverordening is te vinden op :

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:379:0005:0010:NL:PDF>

c. Steun onder de 'beperkte steun'-drempel van € 500.000,-

In het kader van de crisis geeft de Europese Commissie in de Tijdelijke communautaire kaderregeling van de Europese Commissie (zie vraag 3) een mogelijkheid om maximaal € 500.000,- aan één onderneming aan staatssteun te geven.

Dit is geen ophoging van de onder vraag 5 genoemde de-minimisdrempel. Het is wél staatssteun. Deze staatssteun is voor Nederland reeds door de Europese Commissie goedgekeurd in de vorm van het Nederlands nationaal kader voor het verlenen van beperkte steunbedragen. Dit kader is te vinden op:

http://www.europadecentraal.nl/menu/965/Financi_le_crisis.html

In praktijk is de toepassing van deze € 500.000,- mogelijkheid bijna hetzelfde als bij de verlening van de-minimissteun. Er zijn echter een paar extra voorwaarden. De belangrijkste voorwaarden zijn:

- Omdat het staatssteun is, moet er achteraf gerapporteerd worden. Als van deze mogelijkheid gebruik gemaakt wordt, moet een e-mail met de naam van de steun en de

contactpersoon bij de gemeente gestuurd worden aan het Coördinatiepunt Staatssteun van het ministerie van BZK (coordinatiepuntstaatssteun@minbzk.nl). Hierdoor kan het Coördinatiepunt Staatssteun deze rapportage coördineren.

- Er moet een link zijn met problemen door de crisis. Deze link is snel gelegd bij besteding van de gelden op grond van de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009. De woningbouwproductie in heel Nederland ondervindt immers problemen door de crisis. Van belang is dat bij de besteding van de gelden een passage wordt opgenomen dat de subsidie wordt verleend vanwege (directe of indirecte) gevolgen van de crisis.
- De begunstigde onderneming had op 1 juli 2008 nog geen problemen. Er mag namelijk geen steun gaan naar ondernemingen die ook zonder de crisis al 'on gezond' waren. De steun moet beperkt zijn tot ondernemingen die problemen hebben gekregen door de crisis. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld mindere kredietfaciliteiten en minder vraag/omzet.
- De volledige voorwaarden zijn te vinden in de tekst van het Nationaal Kader en de Tijdelijke Communautaire Kaderregeling.

d. Een lening of garantie tegen marktconforme voorwaarden

Als de subsidie door de gemeenten wordt ingezet als lening aan een (bouw)onderneming en daarvoor wordt een marktconforme rente gevraagd, dan is er geen sprake van staatssteun. De onderneming heeft dan immers geen voordeel bij de subsidie.

De Europese Commissie heeft aangegeven hoe bepaald kan worden wat een marktconforme rente is. Dit document is te vinden op: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:014:0006:0009:NL:PDF>.

Ook een garantie tegen marktconforme voorwaarden is geen staatssteun. De mededeling van de Europese Commissie over garanties legt uit wanneer er sprake is van een marktconforme garantie:

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:155:0010:0022:NL:PDF>.

Zie voor meer informatie ook de uitleg van Europa Decentraal over leningen en garanties:

http://www.europadecentraal.nl/menu/419/Garanties_en_leningen.html .

6. *Welke mogelijkheden zijn er in de staatssteunregels als bij de besteding van de gelden op grond van de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009 door gemeenten toch sprake is van staatssteun?*

Er zijn niet veel mogelijkheden in de staatssteunregels om als er sprake is van staatssteun, deze verenigbaar met de staatssteunregels

te laten zijn. De volgende opties zijn wellicht mogelijk:

a. Groepsvrijstellingsverordening³

Hierin zitten waarschijnlijk maar beperkte mogelijkheden voor woningbouwprojecten. Zo is er wel een onderdeel MKB-investeringssteun, maar dat betreft investeringen in bedrijfspanden en personeel van de begunstigde zélf en geen investeringen in woningen die vervolgens worden verhandeld.

Zie voor meer info over vrijstellingen:

<http://www.europadecentraal.nl/menu/411/Vrijstellingsverordening.en.html>

b. Financiering van een onrendabele top

Als een bouwproject een onrendabele top heeft, kan daar eventueel steun voor worden gegeven. Dit is echter wél staatssteun en moet gemeld worden bij de Europese Commissie. Deze kan de steun dan beoordelen en goedkeuren. De Europese Commissie is echter erg kritisch over steun voor een onrendabele top en geeft daar niet zomaar goedkeuring aan. De Europese Commissie kijkt van geval tot geval. Er moet heel goed onderbouwd worden wat het algemeen belang is van het bouwproject waardoor een gemeentelijke bijdrage nodig is. De Europese Commissie zal niet zomaar het redden van een puur commerciële activiteit (zoals woningbouw) goedkeuren. Er moet iets bijzonders aan de hand zijn. Voorbeelden hiervan zijn: niet te verhalen saneringskosten, bedrijfsverplaatsing en een verpauperde wijk waar private investeerders anders niet in geïnteresseerd zijn.

7. *Moeten in het kader van staatssteun en de daarvoor geldende drempelbedragen eventuele andere bijdragen van overheden (co-financiering) door andere overheden bij elkaar opgeteld?*

Ja, voor het vaststellen van mogelijke staatssteun moeten inderdaad alle vormen van overheidssteun bij elkaar worden opgeteld.

8. *Welke informatiebronnen over staatssteun zijn voorhanden?*

Voor uitgebreide informatie over staatssteun kan men het beste terecht bij het kenniscentrum Europa Decentraal:
www.europadecentraal.nl.

Op deze site staan verder de Handreiking ISV en staatssteun, de Handleiding grondtransacties en staatssteun en de Informatiewijzer staatssteun voor decentrale overheden. Zie
http://www.europadecentraal.nl/menu/431/Handreikingen_naslagwerk.en.html

³ Zie: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:214:0003:0047:NL:PDF>